Folytatom hát éjféli misémet,
az alig szent lecke valahogy így szól:
Bármerre próbált szerencsét eddig,
a magasztos miliők bármelyik pontján,
folyton csődöt mondott, a forró fészek mélyén
csak az a bitang honvágy lobogott folyton-folyvást.
Ebben az átkozott vályogkemencében
odaégett már annyi dedikált, keltezett érzelem,
idegen galaxis, keletlen szenvedély,
hogy visszabomlott az ökrök, a bivalyok közé,
a kert alá, portulák mellé építette magát,
oda, ahol a pajta, a jászol téblábolt
és kegyetlenül üres lett az udvar.
Csak nagyanyó nyugszik a diófa tövében.

Parázslik benne a hatvankettedik nyár,
a hatvankettedik deformált ősz
édeskés illatú magzatvize.
Javítgatja az ezerkilencszázötvenötödik
évben született, felsíró képzavart,
amelyből eleget senki meg nem érthet.
Bizarr kontrasztok. Egészen mást akart –
friss cipót, kalácsot, higgadt harmóniát,
furcsamód mindenki a tenyerébe csapott,
minden üzlet rögtön megköttetett...
mégis, mintha szöknének előle.
Azóta is süpped és szakad a part,
zizeg a paraszt, akárcsak a haraszt,
liheg a gebe, utolsókat rúgja,
ő pedig falvának rendületlenül...

Szombati István

RAJZOK, ÉLETKÉPEK
Táska a sarokban

Szombati István **író, nyomdász. Váradon született és tanult. Érettségi után nyomdászként ténykedett a betűk világában. Lapokban közölt. Szerepelt az Ajtók c. prózaantológiában. Önálló kötetét (A sikoly) a Dacia Kiadó hozta (1988). Budapesten él.**

Helló, Szilvia! Remélem, akkor is hallasz, ha nincs nálad a mobil, mint ahogy én is hallom minden egyes szavad, amikor otthon felejtem a marok-telefonom. Ha szombat, akkor, tudod, a zene hullámhosszán vidékre röppenünk, amíg te otthon a Hattyúk tavában csillogsz, glóriázol. Csak akkor csapódsz hozzánk, ugrándozol velünk, ha nem vagytok műsoron. Ilyenkor könnyed mozdulattal, játékosan billegsz, felvezetsz bennünket, míg a vége felé, mint a West Balkánon, nevetve számolod a feldobált bugyikat. Ha hozzánk tudsz csapódni, a bulizás elmarad, fordulunk vissza, vagy egy dögös szállodában várjuk a napkeltét.

Most, hogy magam jöttem, mint karó a szélben, recsegek-ropogok, csak a szentlélek tart valahogy egyben. Nemrégen tusoltam, hogy tisztuljak keveset, s míg a barátaim a kutya harapását szőrével gyógyítják, tolvajként osonok, próbálok meglépni, hogy szellőztessek picit. Már csak az a kérdés, mit érdemes látni ebben a városban.

A Yesterdayt dúdolom. John Lennon intelmeit várom, mint általában, ha nem tudsz elkísérni, nem fogod a kezem. Nyilván úgy billegek, mint egy sánta kecske. Hiába sürgetem, jöjjön egy villamos, az istennek se csenget. Te jártál már Katona fura városában? Bevallom, Szilvi, ha be kéne mutatnom, biztos belebuknék. Nagyváradhoz talán csak annyiban hasonlít, hogy a katolikus templom itt is olyanforma, mint a Szent Lászlóé a Sebes-Körös partján. Sárgán futó kígyók erre viszont nem siklanak, helyettük négy keréken járó benzingőz ténfereg. Úgy érzem, somolyogsz. Lökött vagy, mondanád, megint kiborultál? Nézd meg Kodály házát, vagy Katona színházát!

Gondolom, nem „látod”, fellépek egy buszra, bár ebben az órában, akárcsak otthon, a nyugdíjasok kasztja furikázik. Nem kell lyukasztani, él az ingyen bérlet meg a Való Világ, ami a busz-tévén sokkal színesebbnek hat. Mit mondhatnék, Szilvi, engem nem zavar. Otthon, mikor tiszta vagyok, kocsival mászkálok. Itt meg az a fontos, ha már lejöttünk haknizni, fogjak kezet Bánkkal.

Sulisok közt állok, nyilván valami sportversenyre terelik őket, mert nem látok táskákat. Bár lenne ülőhely, akárcsak a vének, inkább álldogálok, hátha többet látok a környező világból. A nagyra nőtt kamaszok, dörzsölt farmerben, ronaldós pólóban topognak, számolnak, vitáznak: ki hányszor verte meg Darth Vadert, Skywalkert netes játékokban. A vének

körülöttem, akár a zsiráfok, nyújtják a nyakukat: van-e ismert fazon, kivel jár újabban Xénia kisasszony, a polgármester lánya? Mert az igazi kirakat nem a képernyőn, hanem itt villog!

Merre vagy, Mariska, van új a nap alatt? Bajban vagyok, Rezső! Mi a baj, kis szívem, tapossák a lábad? Fél centit se látok, megint otthon hagytam az utcai szememet! Ne búsulj, édesem, majd én közvetítek! Mit láttál, Rezső? Mit kellett volna, kérdez vissza a férj. Azt mondta Szikszai, rossz érzése támadt, gyanús csomagot lát a kocsi hátuljánál… Ne foglalkozz vele, köhécsel a férje, Dani zöld hályogos, úgy lát, mint a bagoly, ha kinyomják a szemét. És ha felrobbanunk, kérdezi Mariska, nem izzad a kezed? Nyugodjál meg, szívem, egy világoszöld táska – valamelyik lányé – sohase robban, nem lehet András vagy Gertrudis királyné hűvös üzenete.

Vágyaink gödrében

Míg megvolt a putrijuk, nem kapták kézhez az új lakás kulcsait, Kriszti volt nekem a világ. Vele keltem és feküdtem, anyám somolyogva súgta betegeskedő apámnak: észrevetted, Dénes, Robi kanosodik. Ahogy kinyitja a szemét, szalad a teraszra, figyeli Krisztinát, kijön-e tornászni sárga bikiniben?

Amikor tehettem, olyan pólót vettem, mint a nagyobb srácok, akik már rendesen túráztak, frankóbb csajokkal mászkáltak a korzón. Bár még alig serkent, pelyhedzett az állam, mindennap lehúztam apám mordályával. Mint egy pingált majom, vártam a gombgyárnál egy gesztenyefa mögött. Ha megint a mester fiával vagy a gyári Don Juannal fogsz kacsázni felém, a képetekbe lépek! Nem árt, ha tudjátok, bokszsuliba járok!

Mielőtt lecsengett a műszak, loptam egy szál rózsát a szemközti parkból. Ha valaki meglátott, rosszallóan nézett, lilulva, pirulva, zavartan dünnyögtem: anyámnak ígértem, de megment a zsebpénzem. Aztán, akárcsak a nagyim, ha Krisztus elé térdelt, én is imádkoztam, egyedül gyere, álmaim tündére, szépítsd meg a lelkem, próbálj meg átvinni a vágyak túlpartjára, holnap 13 és fél éves leszek!

Azt hiszem, péntek volt, éppen tizenhárom. Nem vagyok babonás, kéményseprő se jött, macskát se láttam átmenni előttem. A vérvörös rózsa mégis szúrni kezdett. Kriszti két sráccal jött. Hiába köszöntem, levegőnek néztek. Don Juan átfogta a vállát, a másik vézna fickó a táskáját cipelte. Nem volt mit csináljak, megettem a rózsát. Mentem a rakpartra, sírtam Attilával. Úgy nézett a világ, mintha nem léteznék.

Osztálytalálkozó

Gyönyörű nyári nap fésülte a tájat, elbújtak a felhők, harminc fok árnyékban, kezdtünk gyülekezni volt iskolánk előtt, számolgattuk egymást, megvan-e még mindenki, aki nincs, megmaradt-e bennünk? Rögtön megfogadtuk, nem lesz ócska mese, mindenki kinyílik, akár a kökörcsin. Pacsizás és ölelkezés után kapkodtam a fejem, mint egy karmester, ha nincsen kellő összhang a pódium körül. Hétvége, szombat. „Kivettünk” egy osztályt az Ady líceumban. Én, ha jól emlékszem, az ablak mellett ültem Jóska barátommal. Mikor unatkoztunk a számok világában, az ablak felé néztünk, vártuk, hogy intsenek az udvaron virágzó gesztenyék ágai: addig gyertek, fiúk, míg nem kezdünk potyogni.

Forgattam a fejem, kíváncsian vártam, vajon ki kezdi? Nem volt nagy tolongás. A fiúk a lányokra, a lányok a fiúkra vártak. Én, szokásomhoz híven, a „szép lányokat” néztem. Megannyi üdén nyíló rózsa, nem láttam rajtuk az évtizedek nyomait, csak a szarkalábak fickándoztak picit fényes szemük körül.

Aztán, néhány perccel később, mint télen ruha nélkül, enyhén citeráztam: máris földre vittek a tegnapi padtársak? Olyan szemmel néztek, mint a dilisekre. Pedig nem lettem „vékonyabb”, mint amilyen voltam. Időnként úgy érzem, tudós, feltaláló, polihisztor lettem! Felfedeztem, hogy erőlködés nélkül át tudok aludni ötven hosszú évet… Aztán hirtelen befogtam, lakatot tettem. Úgy éreztem, mindenki várja, hihetőbben szóljak, próbáljam kinyögni, milyen tételt húztam az élet asztaláról: kit, mikor, s miért próbáltam becsapni önmagamon kívül…

Valóban „felfedező” voltam, vagy csak ámítottam magam a polihisztorsággal? Ti már nem hiszitek, hogy ma volt a tegnap, hogy úgy vagyunk még egyben, akár a győztesek?

Ha mégis elsuhantak azok az évek, merhetem remélni, hogy egy gyors lábú csikóval a nyomotokba érek?